

**CONSILIUL PENTRU SUPRAVEGHEREA
ÎN INTERES PUBLIC A PROFESIEI CONTABILE**
Str. Sirenelor nr. 5, sector 5, București,
Tel: (021) 319.19.07, Fax (021) 319.19.06 CUI 24762322

Procedura privind revizuirea calității activității de audit statutar a auditorilor statutari și a firmelor de audit

Temeiul legal

Consiliul pentru Supravegherea în Interes Public a Profesiei Contabile reprezintă autoritatea din cadrul sistemului de supraveghere în interes public care are responsabilitatea finală pentru efectuarea de revizuri pentru asigurarea calității, conform art. 59 din OUG nr. 90/2008 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și supravegherea în interes public a profesiei contabile, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 1 – Obiectul revizurii calității activității de audit statutar

Obiectul procedurii îl constituie revizuirea calității activității de audit statutar a auditorilor statutari și a firmelor de audit.

Art. 2 – Obiectivul general al revizurii calității activității de audit statutar

Obiectivul general al revizurii calității activității de audit statutar este de a monitoriza, evalua și de a promova îmbunătățirea calității activității de audit statutar a auditorilor statutari și a firmelor de audit (inclusiv evaluarea adecvării muncii realizate de auditorii statutari componenți), precum și acela al creșterii încrederii publice în activitatea de audit statutar.

Art. 3 – Sfera revizurii calității activității de audit statutar

Se supun revizurii calității activității de audit statutar toți auditorii statutari și toate firmele de audit, membri activi ai Camerei Auditorilor Financiar din România care desfășoară activități de audit statutar la entitățile de interes public, așa cum este prevăzut de legislația comunitară, transpusă în reglementările naționale.

Art. 4 – Atribuțiile DMI

Prin activitățile de revizuire a calității activității de audit statutar, Departamentul Monitorizare și Investigații (DMI) supraveghează:

- a) Respectarea de către auditorii statutari și firmele de audit a Standardelor Internaționale de Audit emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Audit și Asigurare (IAASB) al Federației Internaționale a Contabililor (IFAC), adoptate de CAFR;
- b) Respectarea de către auditorii statutari și firmele de audit a Codului Etic al Profesioniștilor Contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (IESBA), adoptat de CAFR;
- c) Respectarea de către auditorii statutari și firmele de audit a procedurilor și politicilor de revizuire a controlului calității, conform cerințelor ISQC 1, precum și evaluarea modului în care este proiectat sistemul intern de control al calității din cadrul firmei de audit;
- d) Respectarea de către auditorii statutari și firmele de audit a sistemelor, procedurilor și politicilor de revizuire a controlului calității pentru auditul statutar, conform cerințelor ISA 220.

Art. 5 – Resursele umane necesare desfășurării revizuirii calității activității de audit statutar

- (1) Inspecțiile pentru revizuirea calității activității de audit statutar se efectuează de inspectori ai Departamentului Monitorizare și Investigații. O echipă se formează din minimum doi inspectori, cu posibilitatea cooptării de personal suplimentar din cadrul CSIPPC sau a unuia sau a mai multor experți din afara CSIPPC în cazul în care se consideră că, pentru desfășurarea optimă a inspecției, sunt necesare cunoștințe specifice sau în cazul în care personalul propriu este insuficient.
- (2) Persoanele implicate în revizuirea calității activității de audit statutar trebuie să respecte cerințele Codului Etic al Profesioniștilor Contabili adoptat de Camera Auditorilor Financiarți din România, prevederile Procedurii privind respectarea cerințelor de confidențialitate de către personalul Consiliului pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar, precum și orice alte reglementări aplicabile.
- (3) Personalul suplimentar sau experții cooptați în echipa de inspecție trebuie să respecte cerințele prevăzute la alin. (2).

Art. 6 – Planificarea revizuirii calității activității de audit statutar

- (1) Planificarea revizuirii calității activității de audit statutar se face pe baza centralizatorului auditorilor statutari și a firmelor de audit, precum și a Procedurii privind clasificarea auditorilor statutari și firmelor de audit în funcție de riscul de afectare a credibilității raportărilor financiare.
- (2) Centralizatorul auditorilor statutari și al firmelor de audit care efectuează auditul statutar al entităților de interes public se întocmește pe baza informațiilor solicitate Camerei Auditorilor Financieri din România, precum și pe baza informațiilor proprii colectate din inspecțiile anterioare sau conform *Procedurii privind supravegherea activității Camerei Auditorilor Financieri din România de asigurare a calității activității de audit statutar* și a *Procedurii privind clasificarea auditorilor statutari și firmelor de audit în funcție de riscul de afectare a credibilității raportărilor financiare*.
- (3) Programul anual de revizuire a calității activității de audit statutar al auditorilor statutari și al firmelor de audit se stabilește de DMI pe baza analizei centralizatorului auditorilor statutari și a firmelor de audit în conformitate cu criteriile de selectare a auditorilor statutari sau a firmelor de audit.
- (4) Auditorii statutari și firmele de audit selectate a face obiectul sistemului de revizuire a calității activității de audit statutar sunt înștiințați în scris cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de data desfășurării revizuirii.

Articolul 7 – Programarea inspecției la auditorii statutari sau la firmele de audit

- (1) Auditorii statutari și firmele de audit cuprinși în programul anual își declară disponibilitatea, în urma trimiterii unei înștiințări, pentru desfășurarea revizuirii calității activității de audit statutar într-un termen de cinci zile, prin confirmare scrisă.
- (2) În cazul în care lipsa disponibilității este motivată, revizuirea calității activității de audit statutar se reprogramează o singură dată, dar nu mai târziu de 30 de zile lucrătoare de la data programării inițiale.
- (3) Refuzul reprogramării constituie abatere disciplinară și atrage sancțiuni.
- (4) Elementele înștiințării vor fi:
 - a) Descrierea scopului revizuirii, precum și perioada estimată;
 - b) Principalele reglementări în baza cărora se realizează revizuirea;

c) Obiectivele supuse revizuirii.

- (5) Componența echipei de inspectori este adusă la cunoștință auditorilor statutari sau firmelor de audit ce urmează a face obiectul revizuirii calității activității de audit statutar, în baza delegației, în ziua începerii revizuirii.

Art. 8 – Obiectivele urmărite prin revizuirea calității activității de audit statutar

- (1) Obiectivele urmărite prin revizuirea calității activității de audit statutar sunt prevăzute în Lista de obiective (Anexa 1 și Anexa 2). În funcție de modul în care auditorul statutar sau firma de audit au răspuns cerințelor ISA aplicabile sau reglementărilor legale, fiecare obiectiv din Lista de obiective primește unul din următoarele calificative: „Da”, „Nu”, „Recomandare de completare” sau „Nu se aplică”.
- (2) În calculul punctajului final intră doar obiectivele cuprinse în Anexa 1.
- (3) Obiectivele cuprinse în Anexa 2 fac obiectul unei mențiuni separate.

Art. 9 – Metodologia de calcul a punctajului final și a indicativului de calitate

Metodologia de calcul a punctajului final pentru obiectivele cuprinse în Anexa 1

- (1) În funcție de îndeplinirea obiectivelor cuprinse în Anexa 1, fiecărui calificativ i se atașează un punctaj, în funcție de importanța obiectivului vizat.
- (2) Cuantificarea calificativelor este următoarea:
- a. Calificativul „Da” primește următorul punctaj:
 - a.i. 1 punct pentru:
 - a.i.1. Obiectivele cuprinse la capitolul I B;
 - a.i.2. Obiectivele cuprinse la capitolul IV B;
 - a.ii. 1,5 puncte pentru:
 - a.ii.1. Obiectivele cuprinse la capitolul I A;
 - a.ii.2. Obiectivele cuprinse la capitolul II;
 - a.ii.3. Obiectivele cuprinse la capitolul III;
 - a.ii.4. Obiectivele cuprinse la capitolul IV A și IV C.

- b. Calificativul „Nu” primește punctajul 0.
- (3) În urma obținerii calificativului „Recomandare de completare”, acesta nu intră în componența calculului final al punctajului, auditorilor statutar sau firmelor de audit revenindu-le responsabilitatea de a îndeplini, într-un termen convenit de comun acord, dar nu mai mare de șase luni, obiectivul sau obiectivele vizate. Punctajul final va fi recalculat în funcție de îndeplinirea/neîndeplinirea „Recomandării de completare”. Dovada îndeplinirii/neîndeplinirii se face prin prezentarea auditorului statutar sau firmei de audit la sediul CSIPPC cu documentele necesare pentru a proba atingerea obiectivului sau obiectivelor vizate.
- (4) În măsura în care auditorul statutar sau firma de audit face dovada că unul sau mai multe obiective cuprinse în Anexa 1 nu li se aplică, atunci aceste obiective nu intră în calculul punctajului final sau al celui maxim posibil.
- (5) Prin raportarea punctajului final pe care îl obține auditorul statutar sau firma de audit la punctajul maxim posibil, rezultă un procentaj pe baza căruia se stabilesc indicativele de calitate și categoriile de abateri disciplinare.
- (6) Dacă procentajul obținut este număr zecimal se aplică procedeul rotunjirii la cel mai apropiat număr.

Procentaj	0%-35%	36%-70%	71%-85%	86%-100%
Indicativ de calitate	IV	III	II	I

Art. 10 – Sistemul de sancțiuni

- (1) În urma calculării indicativului de calitate se stabilesc sancțiunile propuse organelor competente, după cum urmează:
- a) Dacă indicativul de calitate este I, DMI nu propune nicio măsură disciplinară;
- b) Dacă indicativul de calitate este II, DMI propune sancțiunea „Avertisment scris”;

- c) Dacă indicativul de calitate este III, DMI propune suspendarea dreptului de exercitare a activității de audit financiar pe o perioadă cuprinsă între 3 luni și 1 an;
 - d) Dacă indicativul de calitate este IV, DMI propune retragerea calității de membru al Camerei.
- (2) În condițiile în care la a doua revizuire a calității activității de audit statutar a auditorilor statutari sau formelor de audit nu se constată o îmbunătățire semnificativă, prin trecerea într-o categorie superioară a indicativului de calitate, sancțiunile propuse de DMI sunt următoarele:
- a. Suspendarea dreptului de exercitare a activității de audit financiar pe o perioadă cuprinsă între 3 luni și 1 an, dacă indicativul de calitate este II;
 - b. Retragerea calității de membru al Camerei, dacă indicativul de calitate este III sau IV.

Art. 11 – Metodologia de calcul a punctajului final pentru obiectivele cuprinse în Anexa 2

- (1) Neîndeplinirea obiectivelor din Anexa 2 constituie abatere disciplinară.
- (2) Metodologia de raportare este următoarea:
 - a. Se acordă nota 10 pentru respectarea obiectivelor cuprinse în Anexa 2 în proporție mai mare de 90%;
 - b. Se acordă nota 8 pentru respectarea obiectivelor cuprinse în Anexa 2 în proporție de 70% - 90%;
 - c. Se acordă nota 4 pentru respectarea obiectivelor cuprinse în Anexa 2 în proporție de 70% - 90%;
 - d. Se acordă nota 0 pentru respectarea obiectivelor cuprinse în Anexa 2 sub 40%.
- (3) Pentru o notă mai mică sau egală cu 8 se propune organelor în drept sancționarea auditorului statutar sau firmei de audit inspectate cu „Avertisment scris”.
- (4) Refuzul sau eșecul de a îndeplini obiectivele prevăzute în Anexa 2 în termenul convenit atrage propunerea unei sancțiuni disciplinare mai drastice.

- (5) Constatarea repetării abaterii, cu prilejul unei revizuii ulterioare a calității activității de audit statutar, constituie sancțiune disciplinară și se propune suspendarea dreptului de exercitare a activității de audit financiar pe o perioadă cuprinsă între 3 luni și 1 an.
- (6) Repetarea abaterii cu prilejul celei de a treia revizuii consecutive constituie sancțiune disciplinară și se propune retragerea calității de membru al Camerei.

Art. 12 – Desfășurarea revizuirii calității activității de audit statutar

- (1) Revizuirea calității activității de audit statutar se desfășoară la fața locului prin sondaj sau în totalitate în funcție de factorii de risc asociați auditorilor statutari sau firmelor de audit, vizându-se obiectivele cuprinse în Lista de obiective (Anexa 1).
- (2) Auditorii statutari și firmele de audit au obligația de:
 - a) A facilita accesul echipei de inspecție la toate documentele solicitate, inclusiv cele care sunt supuse confidențialității;
 - b) A colabora cu echipa de inspecție în vederea îndeplinirii în bune condiții a obiectivelor revizuirii.
- (3) Ulterior desfășurării revizuirii calității activității de audit statutar, CSIPPC, prin DMI, poate solicita informații suplimentare necesare întocmirii notei de inspecție.
- (4) Refuzul nemotivat al punerii la dispoziție a informațiilor constituie abatere disciplinară și DMI poate propune organelor competente inclusiv retragerea calității de membru al Camerei.

Art. 13 – Nota de inspecție

- (1) Revizuirea calității activității de audit statutar se finalizează prin întocmirea unei Note de inspecție care va cuprinde toate aspectele vizate, precum și concluziile și recomandările aferente.
- (2) Nota de inspecție se încheie în două exemplare între echipa de inspectori și auditorul statutar sau firma de audit supus revizuirii calității activității de audit statutar.
- (3) Nota de inspecție conține orientativ:

- a) Elemente referitoare la cunoașterea ariei de cuprindere a contractelor misiunilor de audit financiar și concordanța acestora cu ISA relevante;
- b) Elemente referitoare la îndeplinirea de către auditorii statutari a obligațiilor de pregătire profesională continuă;
- c) Elemente referitoare la calitatea auditului auditorilor statutari și a firmelor de audit:
 - i) O referire privind scopul revizuirii;
 - ii) O declarație care să indice cazurile de lipsă de conformitate cu standardele de referință/legile/reglementările relevante din domeniu.
- d) Elemente referitoare la sistemul de control al calității implementat auditorii statutari și de firmele de audit în efectuarea auditului:
 - i) O referire la faptul dacă auditorii statutari/firma de audit au implementat un sistem de control intern în conformitate cu ISA;
 - ii) O declarație din care să rezulte că sistemul de control al calității este responsabilitatea auditorilor statutari/firmei de audit;
 - iii) O imagine de ansamblu privind revizuirea calității activității de audit statutar.
- e) Elemente referitoare efectuarea propriu-zisă a auditului statutar;
- f) Elemente referitoare la concordanța raportului anual privind transparența;
- g) Concluziile revizuirii calității activității de audit statutar;
- h) Formularea recomandărilor, acolo unde este cazul.

Art. 14 – Dispoziții finale

- (1) Refuzul revizuirii calității activității de audit statutar de către auditorii statutari sau firmele de audit constituie abatere disciplinară și se propun organelor competente următoarele sancțiuni:
 - a) Avertisment scris pentru primul refuz;
 - b) Suspendarea dreptului de exercitare a activității de audit financiar pe o perioadă cuprinsă între 3 luni și 1 an pentru al doilea refuz;
 - c) Retragerea calității de membru al Camerei pentru al treilea refuz.
- (2) Refuzul auditorilor statutari sau firmelor de audit de a pune la dispoziția echipei de inspecție a DMI a documentelor solicitate și a informațiilor

necesare desfășurării în bune condiții a revizuirii calității activității de audit statutar constituie abatere disciplinară și se propun sancțiuni similare prevederilor art. 14 (1).

Anexa I

**Lista de obiective pentru revizuirea calității
activității de audit statutar**

Nr. crt.	Obiective ale revizuirii calității activității desfășurate de către membrii CAFR, auditori persoane fizice și firme de audit, pe baza politicilor și procedurilor referitoare la aplicarea ISQC 1, Standardelor Internaționale de Audit (ISA) 220 și a celorlalte ISA relevante	DA/ NU/RECOMANDARE DE COMPLETARE/NU SE APLICĂ
I	Cunoașterea ariei de cuprindere a contractelor misiunilor de audit statutar și concordanța acestora cu ISA relevante	
A	OBIECTIVE GENERALE	
1	<p>Sunt anexate la dosarul de audit copii ale situațiilor financiare auditate potrivit prevederilor cadrului de raportare financiară aplicabil, semnate și ștampilate de conducerea entității și înregistrate la unitățile teritoriale ale MFP conform art. 35(1) din OUG37/2011 pentru completarea Legii Contabilității nr. 82/1991?</p> <p>Acest cadru de raportare financiară aplicabil poate fi, după caz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - OMFP nr. 3055/ 2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene; - Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), astfel cum au fost adoptate de Uniunea Europeană; - Sau un alt cadru de raportare financiară cerut prin lege. 	

2	<p>Conține dosarul de audit documentele necesare începerii misiunii?</p> <p>Aceste documente sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scrisoarea misiunii de audit sau altă formă de acord scris (Contractul de prestări servicii), conform prevederilor ISA 2010; - numirea auditorului statutar sau a firmei de audit de către Adunarea Generală a Acționarilor/Asociaților entității auditate, conform prevederilor art. 44 din OUG nr. 90/24 iunie 2008 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și supravegherea în interes public a profesiei contabile. 	
3	<p>Conține dosarul de audit rapoartele prezentate conducerii entității după încheierea misiunii? Aceste rapoarte pot fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⊕ Raportul auditorului asupra situațiilor financiare, întocmit conform ISA 700 “Formarea unei opinii și raportarea cu privire la situațiile financiare”, respectiv, conform ISA 705 ”Modificări ale opiniei raportului auditorului independent”, sau, după caz, ISA 706 ”Paragrafele de observații și paragrafele explicative din raportul auditorului independent”; ▪ Scrisoarea de comunicare a deficiențelor reținute în funcționarea sistemelor de contabilitate și de control intern, conform ISA 265 “Comunicarea deficiențelor în controlul intern către persoanele însărcinate cu guvernanta. 	
4	<p>Există în dosarul de audit Declarația scrisă, semnată de conducerea entității conform ISA 580 “Declarații scrise”?</p>	
5	<p>Există în dosarul de audit aprobarea Adunării Generale a Acționarilor/Asociaților a situațiilor financiare anuale pentru exercițiul anterior, auditat conform art. 322 din OMFP nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene sau art. 18 din OMFP nr. 1286/2012 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu IFRS aplicabile societăților comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacție pe o piață reglementată sau conform altor reglementări contabile aplicabile?</p>	

6	A fost revizuit dosarul de audit de către un partener independent?	
7	<p>Conține dosarul de audit, în cazul auditării entităților de interes public:</p> <ul style="list-style-type: none"> - notele aferente revizuirii de către partenerul independent a dosarului de audit, conform Secțiunii 290.222 din Codul etic al profesioniștilor contabili și pct. 35 din ISQC1, sau - aspecte care necesită consultare? 	
B	TERMENII MISIUNII	
1	<p>Este documentată în dosarul de audit existența condițiilor preliminare de audit?</p> <p>Acestea se referă la următoarele aspecte prevăzute de pct. 6 din ISA 210 “Convenirea asupra termenilor misiunii de audit”:</p> <p>există un cadru general de raportare financiară acceptabil;</p> <p>(ii) conducerea și-a asumat responsabilitatea pentru întocmirea situațiilor financiare, conform cadrului general de raportare financiar aplicabil, incluzând, acolo unde este cazul, prezentarea lor fidelă, controlul intern și furnizarea accesului la toate informațiile relevante sau unor informații suplimentare pe care auditorul le-ar putea solicita conducerii, în scopul auditării, precum și la persoanele din cadrul entității care le dețin.</p>	
2	<p>Există la dosarul de audit o scrisoare de misiune/contract de prestări servicii adaptat(ă) circumstanțelor specifice ale clientului, care să conțină principalele clauze prevăzute de pct. 10 din ISA 210 “Convenirea asupra termenilor misiunilor de audit”?</p> <p>Acestea circumstanțe se referă la:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obiectivul și domeniul de aplicare a auditului situațiilor financiare (legislație, reglementări, ISA); 	

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Responsabilitățile auditorului; ▪ Responsabilitățile conducerii; ▪ Identificarea cadrului general de raportare financiară aplicabil; ▪ Referiri cu privire la forma și conținutul rapoartelor sau a altor comunicări cu privire la rezultatele misiunii de audit și o declarație conform căreia ar putea exista situații în care un raport ar putea să difere de forma și conținutul așteptate. 	
3	Conține scrisoarea misiunii/contractul de prestări servicii referiri la faptul că se așteaptă primirea din partea conducerii a unei confirmări scrise privind declarațiile făcute în legătură cu auditul, conform ISA 210 “Convenirea asupra termenilor misiunilor de audit” (A13) și ISA 580 “Declarații scrise”	
4	Conține scrisoarea misiunii/contractul de prestări servicii referiri la desfășurarea auditului, conform ISA 300 “Planificarea unui audit al situațiilor financiare”?	
5	Conține scrisoarea misiunii/contractul de prestări servicii referiri la faptul că, din cauza unor limitări inerente ale auditului, împreună cu limitările inerente ale controlului intern, există un risc ca anumite denaturări să nu fie detectate, chiar dacă auditul este planificat și efectuat în conformitate cu ISA? (pct. 23 din ISA 210 “Convenirea asupra termenilor misiunilor de audit”)	
6	Conține scrisoarea misiunii orice restricție asupra răspunderii auditorului statutar, atunci când aceasta posibilitate există (eventual în limita onorariului), conform prevederilor pct. A24 din ISA 210 “Convenirea asupra termenilor misiunilor de audit”?	
7	Conține scrisoarea misiunii referiri privind bazele de la care pleacă calcularea onorariului și orice aranjamente legate de facturare? (ISA 210 “Convenirea asupra termenilor misiunilor de audit” A23)	

8	S-au inclus în scrisoarea de misiune orice aranjament legat de implicarea altor auditori și experți în anumite aspecte ale auditului? (pct. A 24 din ISA 210 “Convenirea asupra termenilor misiunilor de audit”)	
9	În cazul utilizării în cadrul echipei misiunii a unor auditori statutari care nu sunt angajații firmei de audit, au fost încheiate contracte de colaborare cu auditorii statutari atrași în echipa de audit, care să conțină clauze cu privire la obiectivele atribuite pentru realizare și răspunderile auditorilor?	
II	Evaluarea și implementarea sistemului de control al calității utilizat de firma de audit, sub aspectul conformității cu ISA și cu cerințele de independență ale Codului etic al profesioniștilor contabili	
1	A fost documentă de către auditorul statutar/firma de audit existența și aplicarea politicilor și procedurilor generale de control al calității, potrivit prevederilor Standardului Internațional privind Controlul Calității (ISQC 1) și ISA 220 “Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare”?	
2	Cuprinde sistemul de control al calității, adoptat de firma de audit, politici și proceduri referitoare la elementele principale prevăzute de pct. 16 din ISQC 1? Acele elemente constau în: <ul style="list-style-type: none"> ▪ responsabilitățile liderilor privind calitatea la nivelul firmei; ▪ îndeplinirea cerințelor relevante de etică; ▪ acceptarea sau continuarea relațiilor cu clienții și a misiunilor specifice; ▪ resursele umane; ▪ realizarea misiunii; ▪ monitorizarea. 	
3	A obținut anual firma de audit, din partea personalului și a colaboratorilor confirmarea scrisă a respectării cerințelor de independență și a politicii firmei în acest domeniu?	

4	<p>La acceptarea unei noi misiuni, ori a continuării relațiilor cu un client, s-au luat în seamă criteriile prevăzute de pct. 26 din ISQC 1? Aceste criterii se referă la:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ existența competenței, a capacității și resurselor auditorului statutar pentru executarea misiunii; ▪ conformarea de către auditor la cerințele relevante de etică; ▪ luarea în considerare a integrității clientului. 	
5	<p>A elaborat firma de audit și aplică politici și proceduri referitoare la retragerea din cadrul unei misiuni sau din cadrul relației cu un client, conform pct. 11 litera ”c” din ISQC1?</p>	
6	<p>Deține firma de audit personalul adecvat cu capacitatea, competența și timpul necesar pentru a îndeplini misiunile în conformitate cu standardele profesionale și cerințele legale?</p>	
7	<p>Utilizează firma de audit procedurile specifice de supervizare și consultanță adecvate cu specialiști din afara firmei cu privire la problemele dificile și contencioase?</p>	
8	<p>A documentat firma de audit concluziile obținute prin aplicarea procedurilor de rezolvare a diferențelor de opinie în cadrul echipei misiunii, înainte de emiterea raportului de audit?</p>	
9	<p>Aplică firma de audit politici și proceduri de monitorizare și de evaluare a deficiențelor identificate în acest proces ca fiind “scăpări” sau deficiențe sistematice, repetate sau semnificative?</p>	
10	<p>Conține sistemul de revizuire a calității auditului obiectivele prevăzute de pct. 16 (A17) din ISA 220 “Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare”?</p> <p>Aceste obiective exprimă cel puțin măsura în care:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ activitatea s-a desfășurat în conformitate cu standardele 	

	<p>profesionale și cu cerințele legale aplicabile;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ s-au relevat aspectele semnificative pentru a fi luate în considerare și analizate în detaliu ulterior; ▪ au avut loc consultări corespunzătoare, iar concluziile obținute au fost documentate și implementate în mod adecvat; ▪ activitatea desfășurată sprijină concluziile obținute și este documentată corespunzător; ▪ probele de audit obținute sunt suficiente și adecvate pentru a sprijini raportul auditorului; ▪ obiectivele procedurilor misiunii au fost îndeplinite. 	
11	<p>A întocmit firma de audit un program, precum și politici și proceduri de revizuire a controlului calității misiunilor? Aceste politici și proceduri trebuie să asigure:</p> <p>a) efectuarea controlului calității la toate misiunile de audit al situațiilor financiare ale societăților de interes public, inclusiv la cele cotate;</p> <p>b) stabilirea criteriilor de evaluare a celorlalte misiuni pentru a determina dacă este necesar un control al calității;</p> <p>c) efectuarea unui control al calității pentru toate misiunile care îndeplinesc criteriile stabilite în conformitate cu lit. “b”.</p>	
12	<p>Asigură politicile și procedurile aplicate de firma de audit, în ceea ce privește revizuirea controlului calității misiunilor, o evaluare obiectivă a raționamentelor semnificative utilizate de echipa de auditori și a concluziilor formulate în raport, conform pct. 35 din ISQC1?</p>	
13	<p>Conține sistemul de revizuire a calității auditului politici și proceduri ce stabilesc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ natura, durata și întinderea unui control al calității; ▪ criteriile pentru alegerea persoanelor responsabile cu controlul calității; ▪ documentarea necesară pentru efectuarea unui control al calității? 	
14	<p>Urmărește firma de audit finalizarea revizuirii controlului calității asupra misiunii înainte de emiterea raportului și a opiniei?</p>	

15	A documentat auditorul statutar inspectat faptul că atât el, cât și membrii echipei lui îndeplinesc cerințele secțiunii 290 “Independență - misiuni de revizuire” din Codul etic al profesioniștilor contabili, referitoare la aplicarea principiului independenței auditorului financiar față de client, în cadrul misiunilor de asigurare care fac obiectul inspecției?	
16	Sunt precizate politici și proceduri referitoare la documentarea adecvată a fiecărui element al controlului calității, prevăzute de paragraful 57 din ISQC1? Documentarea trebuie să se refere cel puțin la următoarele aspecte: <ul style="list-style-type: none"> ▪ dacă au fost urmate procedurile cerute de politicile firmei legate de controlul calității; ▪ dacă controlul calității s-a încheiat înainte de elaborarea raportului; ▪ persoana care efectuează controlul calității nu are cunoștință de probleme nerezolvate care l-ar face să creadă că raționamentele semnificative și concluziile echipei misiunii nu au fost adecvate. 	
17	A furnizat auditorul statutar inspectat “Declarația de independență a auditorului statutar inspectat față de entitatea auditată, în conformitate cu cerințele Codului etic al profesioniștilor contabili?” Modelul declarației de independență este redat în Anexa 1/1 la prezenta Listă de obiective.	
III	Verificarea elaborării de către firmele de audit a unor proceduri de revizuire a asigurării calității specifice misiunilor de audit al situațiilor financiare ale entităților de interes public, conform ISQC1 clarificat și Codului Etic al profesioniștilor contabili	
1	A documentat auditorul statutar/firma de audit existența politicilor și procedurilor de control al calității pentru misiunile de audit statutar, iar în cadrul acestora a auditului statutar efectuat la entități cotate și alte entități de interes public?	
2	Cuprinde sistemul de control al calității misiunilor de audit asupra situațiilor financiare ale entităților de interes public, inclusiv a celor cotate, proceduri și măsuri de siguranță pentru a reduce amenințarea de familiaritate până la un nivel acceptabil și, după caz, pentru a solicita rotația	

	partenerului principal de misiune după o perioadă de șapte ani, conform cerințelor secțiunii 290.151 din Codul etic?	
3	Utilizează firma de audit, pentru realizarea misiunilor de audit asupra situațiilor financiare ale entităților cotate, personal specializat care a absolvit Cursul privind auditul statutar al entităților din piața de capital având capacitatea, competența și timpul necesar pentru a îndeplini misiunile în conformitate cu standardele profesionale și cerințele legale?	
4	Au fost revizuite pentru controlul calității toate misiunile de audit al situațiilor financiare ale entităților de interes public conform Secțiunii 290.25 din Codul etic pentru profesioniștii contabili?	
5	A avut în vedere inspecția pentru controlul propriu al calității misiunilor de audit asupra situațiilor financiare ale entităților de interes public, inclusiv a celor cotate, analiza tuturor aspectelor prevăzute de paragraful 38 din ISQC 1? Acele aspecte sunt: <ul style="list-style-type: none"> ▪ evaluarea de către echipa misiunii cu privire la independența firmei de audit în legătură cu respectiva misiune; ▪ dacă a fost solicitată o consultanță adecvată privind problemele legate de diferențele de opinie sau alte probleme dificile sau contencioase și concluziile discuțiilor purtate; ▪ dacă documentația (foile de lucru) selectată(e) pentru revizuirea calității reflectă activitatea efectuată în legătură cu raționamentele semnificative și dacă acestea susțin concluziile formulate; ▪ criteriile de eligibilitate a persoanelor care efectuează controlul independent al calității misiunii. 	
6	Este asigurată comunicarea auditorului cu organismele de supraveghere și reglementare, în speță Autoritatea de Supraveghere Financiară sau BNR, după caz, conform pct. A 35 din ISA 260, “Comunicarea cu persoanele însărcinate cu guvernanta”, în condițiile aplicării principiului confidențialității prevăzut în Codul etic al profesionistului contabil?	

IV	Respectarea prevederilor referitoare la efectuarea propriu-zisă a auditului statutar în conformitate cu ISA	
A	PLANIFICAREA AUDITULUI	
1	<p>A documentat auditorul statutar, cu ocazia planificării misiunii aspectele privind:</p> <ul style="list-style-type: none"> - revizuirea informațiilor despre client, în contextul spălării banilor, conform ISA 250 “Luarea în considerare a legii și reglementărilor într-un audit al situațiilor financiare” și a prevederilor Hotărârii Consiliului CAFR nr. 91/2007 privind aplicarea legislației specifice privind combaterea și prevenirea operațiunilor de spălare a banilor și/ sau de finanțare a actelor de terorism de către auditorii financiari? - revizuirea estimărilor contabile ale clientului, conform ISA 540 “Auditarea estimărilor contabile”? - evaluarea relevanței funcției de audit intern a entității referitor la identificarea fraudelor, conform ISA 610 “Utilizarea activității auditorilor interni”? 	
2	S-a desfășurat și documentat discuția inițială cu clientul asupra aspectelor legate de aplicarea ISA 240 “Responsabilitatea auditorului privind fraudă în cadrul unui audit al situațiilor financiare” și ISA 315 “Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă”?	
3	Au fost documentate de către auditor aspectele legate de independență, conform cerințelor Codului etic al profesioniștilor contabili, ISA 300 “Planificarea unui audit al situațiilor financiare”, ISA 200 “Obiectivele generale ale auditorului independent și desfășurarea unui audit în conformitate cu ISA”?	

4	A fost documentată chestionarea auditorului statutar precedent, conform cerințelor ISQC1- paragraf A20 și ISA 300 “Planificarea unui audit al situațiilor financiare” paragraf 13 b?	
5	S-au identificat amenințările potențiale la adresa independenței și măsurile de protecție pentru eliminarea acestora?	
6	A fost documentată de auditor, în cadrul dosarului permanent, revizuirea/actualizarea cunoașterii generale a activității clientului?	
7	A fost documentată evaluarea riscului inerent conform ISA 315 “Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă prin cunoașterea entității și a mediului său”?	
8	A fost documentată calcularea pragului de semnificație conform ISA 320 “Pragul de semnificație în planificarea și desfășurarea unui audit”?	
9	A întocmit auditorul tabele cu informațiile financiare-cheie și a efectuat: - documentarea credibilității datelor-sursă, conform ISA 500 “Probe de audit”; și - examinarea analitică preliminară a informațiilor respective?	
10	A fost documentată evaluarea riscului de denaturare semnificativă atât la nivelul situațiilor financiare, cât și la nivel de afirmații pentru clase de tranzacții, solduri ale conturilor și prezentări, conform ISA 315 ”Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă prin înțelegerea entității și a mediului său”?	

11	A fost stabilită metoda de eșantionare care urmează a fi utilizată și dimensiunea eșantionului și a intervalului de eșantionare?	
12	În cazul unei noi misiuni, s-a obținut asigurarea că soldurile inițiale și datele comparative sunt corecte, conform cerințelor ISA 510 “Misiuni de audit inițiale - solduri inițiale”?	
13	S-a evaluat de către auditor efectul asupra perioadei curente a elementului din situațiile financiare care a generat în exercițiul anterior o opinie de audit modificată?	
14	S-a documentat dacă este finalizat planul de audit general, bazat pe revizuirea analitică preliminară și evaluarea riscului, întocmit de auditor conform ISA 300” “Planificarea unui audit al situațiilor financiare”? Prin aceasta se înțelege că planul de audit este: - confirmat, prin semnare, de către partenerul de misiune, partenerul de revizuire, precum și de către echipa misiunii de audit; - comunicat celor însărcinați cu guvernanta, conform cerințelor ISA 260”Comunicarea cu persoanele însărcinate cu guvernanta”.	
15	Conține dosarul permanent, revizuit, informațiile actualizate referitoare la entitatea auditată și la planificarea misiunii?	
16	A fost documentată existența și evaluarea sistemului contabil și de control intern al clientului de audit?	

17	A fost realizată testarea și evaluarea controalelor interne în desfășurare, conform ISA 315 “Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă”?	
18	S-a efectuat o evaluare preliminară a auditorului financiar asupra aspectelor care pot genera îndoieli semnificative privind capacitatea clientului de respectare a principiului continuității activității conform ISA 570 “Principiul continuității activității”?	
19	A fost documentată, acolo unde este cazul, evaluarea muncii unui alt expert/auditor și utilitatea acesteia pentru realizarea obiectivelor auditului?	
20	<p>Au fost documentate cerințele administrative necesare desfășurării misiunii? Aceste cerințe se referă, dar nu se limitează, la:</p> <p>a) - transmiterea către terți a scrisorilor bancare și a cererilor de confirmare a soldurilor debitoare și creditoare, conform cerințelor ISA 505 “Confirmări externe”;</p> <p>b) - stabilirea sarcinilor ce pot fi îndeplinite de client, de exemplu întocmirea unor situații cuprinzând componența soldurilor conturilor;</p> <p>c) - trimiterea de scrisori avocaților pentru investigații privind litigiile și revendicările;</p> <p>d) - confirmarea participării auditorilor la procesul de inventariere, conform ISA 501 “Probe de audit – considerații specifice pentru elemente selectate”.</p>	
21	S-au obținut informații detaliate privind inspecțiile/rapoartele autorităților de supraveghere și control efectuate în exercițiul auditat?	
B	ACTIVITATEA DE AUDIT	

1	<p>A asigurat auditorul statutar întocmirea documentației de audit, astfel încât aceasta să demonstreze, îndeplinirea cerințelor prevederilor pct. 8 din ISA 230 “Documentația de audit”? Aceste cerințe sunt:</p> <p>(i) Natura, momentul și amploarea procedurilor de audit desfășurate în vederea conformității cu ISA și cu cerințele legale și de reglementare aplicabile;</p> <p>(ii) Rezultatele procedurilor de audit și probelor de audit obținute; și</p> <p>(iii) Aspectele semnificative care au reieșit pe parcursul auditului și concluziile formulate pe marginea acestora.</p>	
2	<p>A întocmit auditorul statutar documentația de audit astfel încât să asigure posibilitatea unor revizuri ulterioare? Revizuirile se referă la:</p> <p>a) Existența tabelelor principale și a foilor de lucru și conformitatea acestora cu conturile contabile;</p> <p>b) Utilizarea de către auditor a unui sistem de referențiere adecvat care permite evidența probelor de audit;</p> <p>c) Verificarea calculelor matematice și a existenței unui sistem de bifare;</p> <p>d) Respectarea structurii foilor de lucru (denumire client, exercițiul auditat, data desfășurării activității, referința, obiectivul, procedurile, activitatea desfășurată, rezultat, concluzii și propuneri, semnătura celui care a întocmit foaia de lucru și a verficatorului)?</p>	
3	<p>A documentat auditorul statutar evaluarea gradului de adecvare a politicilor contabile ale entității auditate pentru fiecare element de bilanț și din contul de profit și pierdere și dacă aceste politici contabile sunt în conformitate cu Reglementările contabile conforme cu directivele europene sau, după caz, cu IFRS? (pct. 267-268 din OMFP nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene).</p>	
4	<p>Au fost documentate circumstanțele în care s-au înregistrat abateri de la un principiu de bază sau de la o procedură esențială din cadrul politicilor contabile și reglementărilor aplicabile alternative pentru atingerea obiectivului auditului?</p>	

5	A fost verificat fizic un eșantion al elementelor de imobilizări corporale, iar pentru cele intrate în cursul exercițiului au fost verificate facturile aferente/documentele justificative?	
6	A documentat auditorul statutar faptul că imobilizările necorporale și imobilizările corporale, completările și cedările acestora sunt prezentate fidel în toate conturile, evaluate în conformitate cu legislația adecvată și standardele contabile aplicabile, iar entitatea deține titluri valide de proprietate asupra acestora?	
7	A efectuat auditorul statutar verificarea caracterului adecvat și a consecvenței metodei de amortizare utilizată și a calculului amortizării pentru un eșantion de mijloace fixe?	
8	A fost analizat caracterul rezonabil al tuturor ajustărilor pentru depreciere aferente, prin revizuirea duratei de viață utilă estimată a imobilizărilor corporale, conform art. 110 din OMFP nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, Standardului Internațional de Contabilitate (IAS) 16, după caz și stabilirea valorii reziduale?	
9	A documentat auditorul revizuirea contractelor de leasing financiar dacă activele deținute cu acest titlu și obligațiile aferente au fost corect evaluate și prezentate în situațiile financiare?	
10	A verificat auditorul statutar faptul dacă imobilizările corporale și imobilizările financiare care au fost acordate drept garanții reale au fost identificate și prezentate de entitate în Notele explicative conform pct. 282 și 283 din OMFP nr. 3055/2009, sau IFRS, după caz?	
11	Există în dosarul de audit documentele relevante ale reevaluărilor imobilizărilor corporale efectuate de entitate? Este documentată opțiunea entității de a efectua reevaluarea imobilizărilor corporale la valoarea justă, la data bilanțului, de către un profesionist calificat în evaluare cu respectarea regulilor prevăzute de OMFP nr. 3055/2009 pct. 122 și următoarele, sau IFRS, după caz?	

12	S-au obținut de către auditorul statutar suficiente probe de audit cu privire la existența, evaluarea și prezentarea adecvată în situațiile financiare a investițiilor/plasamentelor, mișcărilor acestora pe parcursul exercițiului, precum și cu privire la recunoașterea veniturilor din plasamente, a bonusurilor acordate?	
13	A documentat auditorul statutar prezentarea de către entitate a tuturor investițiilor cotate la valoarea de piață la data bilanțului (confirmată prin intermediul unei surse autorizate conform ISA 501 “Probe de audit –considerații specifice pentru elemente selectate”) și a celor necotate la cost istoric mai puțin orice ajustări pentru pierdere de valoare, conform pct. 56(5) din OMFP nr. 3055/2009, sau IFRS, după caz?	
14	Este documentată în dosarul misiunii prezența auditorului statutar la inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale entității auditate, conform cerințelor ISA 501 “Probe de audit – considerații specifice pentru elemente selectate”?	
15	A documentat auditorul statutar suficiente probe de audit cu privire la existența, evaluarea și prezentarea adecvată în situațiile financiare a stocurilor și producției în curs de execuție?	
16	Cuprinde dosarul misiunii testarea modului de evaluare a producției în curs, conform pct. 163 din OMFP nr. 3055/2009 sau IFRS, după caz? Obiectivele testării vor include: - Consemnarea corectă a costurilor semnificative; - Alocarea corectă a cheltuielilor de regie; - Raportarea corectă a veniturilor și profitului pentru producția pe termen lung.	
17	A documentat auditorul statutar testarea valorii realizabile nete (VRN), ca valoare la care trebuie prezentate în bilanț stocurile, conform IFRS, după caz, respectiv art. 166 din OMFP nr. 3055/2009, precum și a bazei de evaluare a stocurilor cu mișcare lentă, deteriorate și ieșite din uz?	

18	A documentat corespunzător auditorul financiar consecvența și conformitatea cu politica contabilă adoptată de entitate a metodei de evaluare a elementelor de natura stocurilor conform pct. 162 din OMFP nr. 3055/2009 sau IFRS, după caz?	
19	A documentat auditorul statutar verificarea respectării principiului independenței exercițiului financiar pentru vânzări/ debitori/ încasări și respectiv cumpărări /creditori/plăți?	
20	Sunt anexate la dosarul misiunii confirmările solicitate și primite din partea debitorilor ca urmare a circularizării soldurilor, iar în caz contrar s-a revenit la cererile de confirmare?	
21	Au fost examinate anulările de facturi/stornările de venituri efectuate după data vânzării sau încheierii exercițiului financiar?	
22	A documentat auditorul statutar concilierea informațiilor contabile cuprinse în registrele de vânzări și de cumpărări cu deconturile de TVA și documentele justificative aferente?	
23	Sunt cuprinse în dosarul misiunii suficiente probe de audit, inclusiv prin obținerea de confirmări standard de la bănci, cu privire la existența și prezentarea adecvată în situațiile financiare a depozitelor, disponibilului din bancă, numerarului din casierie și descoperitului de cont, precum și cu privire la recunoașterea veniturilor din dobânzi?	
24	Au fost revizuite registrul de casă și registrul de bancă, după caz, în scopul verificării operațiunilor de valoare mare sau neobișnuită?	

25	A documentat auditorul statutar modul de prezentare în situațiile financiare, corespunzător contractelor încheiate cu banca, a împrumuturilor angajate, a descoperitului de cont și a garanțiilor aferente?	
26	Conține dosarul de audit probe care să dea asigurarea prezentării fidele în bilanț a datoriilor cu termen de plată până la un an și a datoriilor cu termen de plată mai mare de un an?	
27	A documentat auditorul statutar analiza creditorilor comerciali? Obiectivele analizei sunt: <ul style="list-style-type: none"> - Concilierea datelor din balanța de verificare cu cele din registrul de cumpărări; - Investigarea soldurilor debitoare semnificative; - Examinarea facturilor stornate după încheierea exercițiului; - Investigarea datoriilor restante. 	
28	A documentat auditorul statutar modul de înregistrare și plată a obligațiilor privind TVA, impozitele și contribuțiile la fondurile publice?	
29	S-a documentat, corespunzător reglementărilor legale și standardelor contabile aplicabile, modul de înregistrare a obligațiilor și de plată a impozitului pe profit?	
30	A documentat echipa de audit probele de audit referitoare la evidențierea și prezentarea, corespunzător reglementărilor legale și standardelor contabile aplicabile, a obligațiilor, datoriilor contingente și angajamentelor entității?	
31	A documentat echipa de audit componența și evaluarea caracterului adecvat al provizioanelor, conform cerințelor OMFP nr. 3055/2009 (pct. 218 și următoarele), sau ale IFRS, după caz, precum și concilierea lor cu stadiul litigiilor și revendicărilor confirmat de juriștii entității, conform ISA 501 “Probe de audit – considerații specifice	

	pentru elemente selectate”?	
32	Conține dosarul de audit probe privind garanțiile acordate și prezentarea lor corespunzătoare în situațiile financiare, consecvent contractelor de referință?	
33	A documentat echipa de audit probele de audit specifice referitoare la capitalul social, inclusiv pe baza informațiilor furnizate, la solicitare, de către Oficiul Registrului Comerțului? Aspectele de interes pot fi: <ul style="list-style-type: none"> - Concilierea capitalului propriu cu prevederile actului constitutiv și registrului acționarilor/asociaților; - Identificarea acțiunilor deținute de conducere; - Identificarea capitalului propriu emis pe parcursul exercițiului financiar; - Dividendele plătite și repartizate. 	
34	A efectuat auditorul statutar testele privind recunoașterea, clasificarea și prezentarea în situațiile financiare a veniturilor și cheltuielilor entității auditate?	
35	A documentat echipa de audit probele de audit specifice referitoare la modul de prezentare în situațiile financiare a vânzărilor și veniturilor? Probele pot fi următoarele: <ul style="list-style-type: none"> - Aplicarea procedurilor specifice ca răspuns la riscul de denaturare semnificativă în ceea ce privește recunoașterea veniturilor; - Concilierea cifrei de afaceri cu deconturile TVA; - Efectuarea testelor de separare a exercițiilor. 	
36	A documentat echipa de audit probele de audit specifice referitoare la prezentarea în situațiile financiare a achizițiilor și cheltuielilor? Aceste probe se pot referi la: <ul style="list-style-type: none"> - Concilierea achizițiilor cu facturile; - Revizuirea cheltuielilor în numerar semnificative; - Efectuarea testelor de separare a exercițiilor; 	

	- Revizuirea stornărilor de cheltuieli efectuate după încheierea exercițiului financiar și impactul acestora asupra contului de profit și pierdere în condițiile ISA 560 “Evenimente ulterioare”.	
37	A documentat auditorul statutar verificarea modului de calcul și plată a salariilor, impozitului pe veniturile din salarii și a contribuțiilor pentru asigurări sociale, asigurări de sănătate și la fondul de șomaj și prezentarea acestora în situațiile financiare?	
38	Au fost documente, în dosarul de audit, părțile afiliate cunoscute, precum și riscul apariției unor părți afiliate sau tranzacții nedeclarate, conform ISA 550 “Părți afiliate” și au fost prezentate adecvat aceste informații în situațiile financiare, conform pct. 275 din OMFP nr. 3055/2009 sau IFRS, după caz?	
39	A fost obținută de către auditorul statutar declarația scrisă a managementului care să conțină referiri minime cu privire la părțile afiliate? Aceste aspecte se referă la: <ul style="list-style-type: none"> - Exhaustivitatea informațiilor furnizate cu privire la identificarea părților afiliate; - Caracterul adecvat al informațiilor prezentate în situațiile financiare cu privire la părțile afiliate? 	
40	Au fost identificate și detaliate, legislația, reglementările, standardele contabile și de audit adecvate acestui client cu relevanță deosebită pentru misiune conform ISA 250 “Luarea în considerare a legii și reglementărilor într-un audit al situațiilor financiare?”	
41	A fost analizată îndeplinirea de către auditorul statutar a obligației de raportare la organele în drept a eventualelor încălcări a legilor/reglementărilor care trebuie raportate?	
42	Au fost realizate obiectivele referitoare la: <ul style="list-style-type: none"> - Preluarea corectă a soldurilor inițiale; - Analiza modului de prezentare a înregistrărilor ulterioare datei bilanței de verificare; - Evidențierea tuturor ajustărilor contabile și prezentarea adecvată a soldurilor finale ale conturilor exercițiului auditat. 	

43	S-au documentat referințele ISA 600 – Considerente speciale – audituri ale situațiilor financiare ale grupului?	
44	A documentat auditorul statutar modul de respectare a prevederilor Normelor pentru stabilirea numărului mediu minim de ore pentru finalizarea unei misiuni de audit statutar, aprobate prin Hotărârea Consiliului CAFR nr. 44/23 martie 2005? Procedurile analitice pentru revizuirea acestui aspect constau în:	
a)	Documentarea abordării auditului, cu identificarea domeniilor esențiale pentru misiune, a riscurilor și abordarea acestora, precum și a metodei de eșantionare;	
b)	Documentarea faptului dacă Programul calendaristic de desfășurare a misiunii de audit statutar asigură realizarea cerinței Standardului Internațional de Audit 300 “Planificarea unui audit statutar al situațiilor financiare”, potrivit căreia “auditorul trebuie să planifice auditul astfel încât misiunea să se desfășoare într-un mod eficient și eficace”;	
c)	Selectarea de către auditorul statutar a echipei de auditori corespunzător misiunii și punerea în temă a acestora cu programul misiunii;	
d)	Documentarea bugetului de timp al misiunii, la nivelul minim de 240 ore prevăzut de Normele pentru stabilirea numărului mediu minim de ore pentru finalizarea unei misiuni de audit statutar, aprobate prin Hotărârea Consiliului CAFR nr. 44/23 03 2005;	
e)	Modul de alocare a bugetului de timp membrilor echipei de audit. Se va avea în vedere că echipei de audit trebuie să i se repartizeze cel puțin 180 ore-om, corespunzătoare procedurilor de fond și evaluării controlului intern și riscului legat de control;	

f)	Evaluarea, pe baza consultării situațiilor financiare ale clientului, a justificării reducerii cu maxim 25% a numărului mediu de ore pentru audit, la entități considerate de auditorul statutar că ar prezenta un grad mai mic de complexitate a activității;	
g)	Evaluarea faptului dacă nivelul mediu orar al onorariului încasat efectiv, determinat avându-se în vedere programul de lucru și bugetul de timp, poate fi considerat satisfăcător, în raport cu cerințele de calitate și ale art. 27 din OUG nr. 90/2008, potrivit căroră „Camera, cu avizul Consiliului pentru Supravegherea în Interes Public a Profesiei Contabile, emite o hotărâre care să prevadă că onorariile negociate pentru auditurile statutare: a) nu sunt influențate sau determinate de oferirea de servicii suplimentare entității auditate; b) nu se pot baza pe niciun fel de condiționări, așa cum prevede Codul etic; și c) sunt adecvate pentru activitatea care urmează să fie efectuată.”	
C	FINALIZAREA AUDITULUI	
1	Au fost asigurate probe de audit suficiente și adecvate, conform ISA 500 “Probe de audit” interne sau externe, în legătură cu toate aserțiunile conducerii referitoare la situațiile financiare? În cazul neobținerii de probe suficiente și adecvate și în cazul în care auditorul concluzionează pe baza probelor de audit obținute că situațiile financiare nu sunt lipsite de denaturări semnificative, auditorul trebuie să exprime o opinie modificată, potrivit circumstanțelor, conform ISA 705 ”Modificări ale opiniei raportului auditorului independent”.	
2	A documentat auditorul statutar în dosarul misiunii concluzia la care a ajuns conform cerințelor ISA 700 “Formularea unei opinii și raportarea cu privire la situațiile financiare” cu privire la asigurarea rezonabilă privind măsura în care situațiile financiare, luate în ansamblu, nu conțin denaturări semnificative cauzate de fraudă sau eroare? Dacă auditorul a luat în considerare următoarele:	

a)	Concluzia auditului statutar în conformitate cu ISA 700 “Formularea unei opinii și raportarea cu privire la situațiile financiare” cu privire la revizuirea și evaluarea concluziilor care au reieșit din probele de audit obținute, ca fundament al exprimării unei opinii cu privire la situațiile financiare;	
b)	Concluzia auditorului statutar conform cu ISA 450 “Evaluarea denaturărilor identificate pe parcursul auditului” cu privire la măsura în care denaturările necorectate sunt semnificative;	
c)	<p>Evaluarea de către auditorul statutar a măsurii în care situațiile financiare sunt întocmite, din toate punctele de vedere semnificative în conformitate cu cerințele cadrului general de raportare financiară aplicabil și pct. 13 din ISA 700 ”Formularea unei opinii și raportarea cu privire la situațiile financiare”.</p> <p>Aceste puncte de vedere se referă la faptul dacă:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) situațiile financiare prezintă în mod adecvat politicile contabile semnificative; (ii) politicile contabile selectate și aplicate sunt consecvente cu cadrul de raportare financiară aplicabil; (iii) estimările contabile realizate de conducere sunt rezonabile; (iv) informațiile prezentate în situațiile financiare sunt relevante, credibile, comparabile și inteligibile; (v) situațiile financiare furnizează prezentări adecvate care le permite utilizatorilor să înțeleagă efectul tranzacțiilor și al evenimentelor semnificative asupra situațiilor financiare; (vi) terminologia utilizată în situațiile financiare este adecvată. 	
3	A documentat firma de audit, în cadrul dosarului de audit, aspectele prezentate mai jos:	
a)	- identificarea problemelor relevante pentru anul următor;	

b)	- stabilirea obiectivelor relevante care ar trebui să facă obiectul unei revizuirii “la cald” de către partenerul de revizuire, conform ISA 200 “Obiective generale ale auditorului independent și desfășurarea unui audit în conformitate cu ISA” și ISA 220 “Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare”;	
c)	- documentarea Listei de verificare privind finalizarea dosarului, conform cerințelor ISA 230 “Documentația de audit” și ISA 220 “Controlul calității pentru un audit al situațiilor financiare”;	
d)	- întocmirea memorandumului privind aspectele semnificative;	
e)	- documentarea obiectivelor specifice ISA 265 ”Comunicarea deficiențelor în controlul intern către persoanele însărcinate cu guvernarea și către conducere”;	
f)	- cuprinderea în declarația conducerii a obiectivelor prevăzute de ISA 580 “Declarații scrise”;	
g)	- întocmirea sintezei erorilor neajustate, care a fost comparată cu pragul de semnificație întocmit conform ISA 320 “Pragul de semnificație în planificarea și desfășurarea unui audit”;	
h)	- documentarea următoarelor aspecte: <ul style="list-style-type: none"> ⌚ evaluarea adecvării estimărilor contabile (ISA 330 “Răspunsul auditorului la riscurile evaluate”); ⌚ conformitatea situațiilor financiare cu rezultatele procedurilor de audit (ISA 520 “Proceduri analitice”); ⌚ exprimarea opiniei auditorului asupra conformității informațiilor din raportul administratorilor cu 	

	situațiile financiare (ISA 720 “Responsabilitățile auditorului cu privire la alte informații din documentele care conțin situații financiare auditate”);	
i)	- documentarea obiectivelor și procedurilor prevăzute de ISA 560 “Evenimente ulterioare”;	
j)	- evaluarea caracterului adecvat al aplicării principiului continuității activității, conform cerințelor ISA 570 “Principiul continuității activității”;	
k)	- revizuirea concluziilor ce decurg din probele de audit obținute, ca bază a exprimării opiniei conform ISA 700 “Formarea unei opinii și raportarea cu privire la situațiile financiare”.	
4	S-a realizat și documentat întâlnirea finală cu clientul? Aspectele selectate pentru discuție sunt: <ul style="list-style-type: none"> ▪ punctele finale ale auditului/ aspectele apărute și discutate cu clientul; ▪ proiectul scrisorii de comunicare către conducere/ persoanele însărcinate cu guvernanta; ▪ evenimentele ulterioare datei bilanțului; ▪ proiectul raportului de audit. 	
5	Conține dosarul de audit, în cazul auditării entităților de interes public, referințele specifice de mai jos: <ul style="list-style-type: none"> - notele aferente revizuirii de către partenerul independent a dosarului, conform Secțiunii 290.222 din Codul etic al profesioniștilor contabili și pct. 35 din ISQC1; - aspecte care necesită consultare? 	
6	A întocmit auditorul statutar un raport în formă scrisă, cuprinzând elementele prevăzute la pct. 20 din ISA 700 “Formularea unei opinii și raportarea cu privire la situațiile financiare”? Aceste elemente constau în:	

a)	Titlul raportului (Raportul auditorului independent);	
b)	Destinatarul;	
c)	Paragraful introductiv, cuprinzând: <ul style="list-style-type: none"> ▪ identificarea entității auditate; ▪ precizarea faptului că situațiile financiare au fost auditate; ▪ identificarea titlului componentelor situațiilor financiare; ▪ referire la sumarul politicilor contabile și la alte informații explicative; ▪ specificarea perioadei acoperite de situațiile financiare. 	
d)	Responsabilitatea conducerii pentru situațiile financiare;	
e)	Responsabilitatea auditorului de a exprima o opinie asupra situațiilor financiare în urma auditului;	
f)	Paragraful care descrie un audit;	

g)	Precizarea faptului că auditorul crede că probele obținute sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia auditorului;	
h)	Alte responsabilități de raportare;	
i)	Semnătura auditorului;	
j)	Data raportului;	
k)	Adresa auditorului;	
7	A fost formulată în raportul auditorului statutar o opinie corectă, potrivit circumstanțelor, conform prevederilor standardelor aplicabile?	
a)	A exprimat auditorul statutar o opinie nemodificată, conform ISA 700 “Formularea unei opinii și raportarea cu privire la situațiile financiare” atunci când acesta a ajuns la concluzia că situațiile financiare sunt întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare aplicabil?	

b)	A exprimat auditorul statutar o opinie modificată, conform ISA 705 “Modificări ale opiniei raportului auditorului independent”, în cazul constatării, pe baza probelor de audit obținute, ca situațiile financiare nu sunt lipsite de denaturări semnificative, sau că nu poate obține probe de audit adecvate pentru a ajunge la concluzia că situațiile financiare sunt lipsite de denaturări semnificative?	
c)	A inclus auditorul statutar în raportul auditorului independent, în cazul constatării unui aspect important prezentat în situațiile financiare, fundamental pentru înțelegerea de către utilizatori a situațiilor financiare, un Paragraf de Observații, în conformitate cu ISA 706 “Paragrafele de observații și paragrafele explicative din Raportul auditorului independent”?	
d)	A inclus auditorul statutar în raportul său un Paragraf Explicativ, în conformitate cu ISA 706, în cazul constatării unui aspect relevant pentru înțelegerea de către utilizatori a situațiilor financiare, care nu a fost prezentat în situațiile financiare?	
8	A consemnat auditorul statutar, în finalul raportului de audit, faptul dacă raportul administratorilor conține sau nu inconsecvențe semnificative față de informațiile cuprinse în situațiile financiare, conform ISA 720 clarificat “Responsabilitățile auditorului cu privire la alte informații din documentele care conțin situații financiare auditate” și pct. 320 din OMFP nr. 3055/2009?	
9	A revizuit și transmis auditorul Scrisoarea către Persoanele însărcinate cu guvernanta? Potrivit obiectivelor specifice ale ISA 265 “Comunicarea deficiențelor în controlul intern către persoanele însărcinate cu guvernanta și către conducere”, în scrisoarea către Persoanele însărcinate cu guvernanta sunt incluse observații și recomandări cu privire la orice puncte slabe identificate în sistemul contabil și de control intern al entității.	

Anexa II

**Lista de obiective pentru revizuirea calității
activității de audit statutar**

Nr. crt.	Obiective ale revizuirii calității activității desfășurate de către membrii CAFR, auditori persoane fizice și firme de audit, pe baza politicilor și procedurilor referitoare la aplicarea ISQC 1, Standardelor Internaționale de Audit (ISA) 220 și a celorlalte ISA relevante	DA/ NU/RECOMANDARE DE COMPLETARE/NU SE APLICĂ
I	Îndeplinirea obligațiilor cu privire la pregătirea continuă a auditorilor statutari	
1	S-a verificat dacă auditorul statutar din firma de audit/persoana fizică autorizată a participat la cursurile anuale de pregătire continuă, pe baza documentelor doveditoare păstrate de auditor conform art. 14 din reglementarea menționată mai sus?	
II	Concordanța celui mai recent raport privind transparența, publicat de auditorii financiari/firmele inspectate cu cerințele art. 46 din OUG nr. 90/2008	
1	A publicat auditorul statutar/firma de audit, care a efectuat, în perioada supusă inspecției, misiuni de audit statutar la entități de interes public, pe website-ul propriu, în termen de trei luni de la sfârșitul exercițiului financiar, raportul anual privind transparența semnat de auditorul statutar /reprezentantul legal al firmei de audit?	
2	Include raportul de transparență toate elementele prevăzute de art. 46 din OUG nr. 90/2008 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate? Acestea sunt: a) o descriere a formei legale și a acționariatului firmei de audit; b) o descriere a rețelei și a acordurilor legale și structurale din rețea, în cazul în care firma de audit aparține unei rețele; c) o descriere a structurii conducerii firmei de audit; d) o descriere a sistemelor interne de control al calității existente în firma de audit și o declarație a organului	

<p>administrativ sau de conducere cu privire la eficacitatea funcționării acestora;</p> <p>e) o indicare a datei la care a avut loc ultima verificare pentru asigurarea calității;</p> <p>f) o listă cu entitățile de interes public auditate în exercițiul financiar precedent;</p> <p>g) o declarație în legătură cu politicile firmei de audit privind independența, care confirmă, că a avut loc o verificare internă a modului în care a fost respectată independența;</p> <p>h) o declarație privind politica pe care o urmează firma de audit cu privire la formarea profesională continuă a auditorilor statutară prevăzută la art. 11 din OUG 90/2008;</p> <p>i) informații financiare cheie: cifra totală de afaceri divizată pe onorarii din auditul statutar al situațiilor financiare, precum și onorarii percepute pentru alte servicii profesionale necesare îmbunătățirii calității informațiilor, servicii de consultanță fiscală și alte servicii care nu sunt de audit);</p> <p>j) informații privind baza pentru remunerarea partenerilor.</p>	
--	--